

ΟΜΟΤΙΜΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΑ

ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ ΤΟΥ ΣΩΜΑΤΟΣ ΟΜΟΤΙΜΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΩΝ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ

Η Πρόεδρος, τα μέλη του Δ.Σ. και η γραμματέας του Σώματος Ομοτίμων Καθηγητών του ΕΚΠΑ
Σας εύχονται από καρδιάς

ΚΑΛΑ ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΑ και το νέο έτος 2026 ευλογημένο, με υγεία, ειρήνη, ευημερία και αγάπη.

Συμπληρώνονται φέτος δέκα χρόνια από την έκδοση του πρώτου Δελτίου μας με την ονομασία «Ομοτίμων Κοινωνία». Όπως κάθε χρόνο, πριν από τα Χριστούγεννα, έτσι και φέτος γίνεται η ενημερωτική αυτή επικοινωνία μας, και σας παρουσιάζουμε το Δελτίο που εκδίδουμε με την εξαιρετική συνεργασία της Διεύθυνσης Δημοσιευμάτων, την οποία και ευχαριστούμε θερμά.

Το έργο μας στηρίζεται, όπως πάντα από το Πανεπιστήμιο, και φέτος μάλιστα, με πρωτοβουλία του Πρύτανη Καθηγητή κ. Γεράσιμου Σιάσου το ΣΟΚΠΑ ενισχύθηκε και οικονομικά, για πρώτη φορά, με ένα τριετές πρόγραμμα.

Ο Διοικητής της Τραπέζης της Ελλάδος, Καθηγητής κ. Γιάννης Στουρνάρας στήριξε για δεύτερη χρονιά το ΣΟΚΠΑ με μια ευγενική χορηγία.

Με τις ενέργειες του Αντιπροέδρου μας κ. Νίκου Λεγάκη, πετύχαμε την ευγενική χορηγία δύο Φαρμακευτικών Εταιρειών : UNI - PHARMA & Inter-Med ABEE και ΦΑΡΜΑΣΕΡΒ-ΛΙΛΛΥ ΑΕΒΕ.

Εξάλλου, με πρωτοβουλία του Προέδρου του Διοικητικού Συμβουλίου της ALPHA BANK Καθηγητή Βασιλείου Ράπανου, το Δελτίο μας «Ομοτίμων Κοινωνία» εξακολουθεί για ακόμη μία χρονιά να ενισχύεται οικονομικά για την έκδοσή του.

Είμαστε ευγνώμονες, και θα θέλαμε και από την θέση αυτή να ευχαριστήσουμε ιδιαίτερα όλους τους ευγενείς χορηγούς μας.

Εκ μέρους της Συντακτικής Επιτροπής
η Πρόεδρος Ομ. καθηγήτρια Στέλλα Πριόβολου

Αγαπητοί συνάδελφοι, καταφέραμε και αυτή τη χρονιά, χάρη στην ευγενική, ανιδιοτελή προσφορά σας στο ΣΟΚΠΑ να πραγματοποιήσουμε όσα είχαμε προγραμματίσει, διαλέξεις, επιμορφωτικό πρόγραμμα, εκδηλώσεις, και συνοπτικά σας ενημερώνουμε.

Οι **διαλέξεις** γίνονταν Δευτέρα από 30/9/2024 έως 2/6/2025 και έχουν αναρτηθεί στην ιστοσελίδα του ΣΟΚΠΑ

- Ομ. Καθηγητής της Σχολής Θετικών Επιστημών κ. Παναγιώτης Νιάρχος με θέμα: «Συμπαντική Μοναξιά. Είμαστε μόνοι στο Σύμπαν»
- Ομ. Καθηγητής της Σχολής Οικονομικών και Πολιτικών Επιστημών κ. Ιωάννης Δημητρίου με θέμα: «Ιστορική αναδρομή στην πληροφορική (computing) έως την τεχνητή νοημοσύνη».
- Ομ. Καθηγητής της Σχολής Επιστημών Υγείας κ. Δημήτριος Δουγένης με θέμα : «Ανεύρισμα Θωρακικής Αορτής: Ανάγκη για Διεθνή Ημέρα Ευαισθητοποίησης».
- Ομ. Καθηγητής της Ορθοπαιδικής κ. Γεώργιος Σάπκας με θέμα: «Η εφαρμογή της τεχνητής νοημοσύνης στις παθήσεις χειρουργικής της σπονδυλικής στήλης».
- Ομ. Καθηγητής Ψυχιατρικής κ. Παύλος Σακκάς με θέμα: «Ατενίζοντας τα συντρίμια της οικογένειας. Μπροστά στην ανατέλλουσα μητριαρχία».
- Ομ. Καθηγητής της Σχολής Θετικών Επιστημών κ. Εμμανουήλ Φραγκούλης με θέμα: «Επιστημονική Πολιτική για την Έρευνα, Ευρωπαϊκή προσέγγιση -Σημασία των διαρθρωτικών Προγραμμάτων -Horizon Europe-Δομή και προοπτικές Αξιοποίησης».
- Ομ. Καθηγητής της Σχολής Επιστημών Υγείας κ. Σπυρίδων Ντουράκης με θέμα: «Η πανδημία της στεάτωσης

του ήπατος επιμένει αμετακίνητη. Γιατί; Υπάρχουν σήμερα προσδοκίες και προοπτικές επίλυσης ενός μείζονος προβλήματος Δημόσιας Υγείας;».

- Ομ. Καθηγήτρια της Σχολής Θετικών Επιστημών κ. Σοφία Ριζοπούλου με θέμα: «Αποκαλύπτοντας μοτίβα φυτικής ποικιλότητας σε εξαιρετικές πηγές (όπως «Συμβολικός Κήπος» - 13ος αιώνας, «Υπνερωτομαχία» - 15ος αιώνας, «Flora Graeca»- 18ος αιώνας): Προκλήσεις και ευκαιρίες
- Ομ. Καθηγήτρια της Φιλοσοφικής Σχολής κ. Ελένη Κονδύλη με θέμα: «Η τέχνη της ζωγραφικής στον ισλαμικό κόσμο: Αισθητική και ιδεολογία».
- Στρογγυλή Τράπεζα με θέμα : «Η ευεργετική επίπτωση της άσκησης στην υγεία». Ομιλητές οι Ομότιμοι Καθηγητές της Σχολής Επιστημών Υγείας κ.κ. :α) Μιχάλης Κουτσιλιέρης, Ομ. Καθηγητής Φυσιολογίας, Πρόεδρος Ι.Κ.Υ., με θέμα: «Το Μοριακό αποτύπωμα της φυσικής δραστηριότητας στον άνθρωπο», β) Δημήτρης Αλεξόπουλος, Ομ. Καθηγητής Καρδιολογίας, με θέμα: «Η επίδραση της άσκησης στην καρδιαγγειακή υγεία», γ) Γεώργιος Γερούλακος, Ομ. Καθηγητής της Αγγειοχειρουργικής, με θέμα: «Η επίδραση της άσκησης σε ασθενείς με περιφερική αρτηριοπάθεια των κάτω άκρων», δ) Σωκράτης Παπαγεωργίου, Καθηγητής Νευρολογίας ΕΚΠΑ, με θέμα: «Η επίδραση της άσκησης στην εγκεφαλική λειτουργία» και ε) Εριφύλη Χατζηαγγελάκη, Ομ. Καθηγήτρια Παθολογίας-Μεταβολικών Νοσημάτων με θέμα: «Η επίδραση της άσκησης στο μεταβολισμό της γλυκόζης».

ΕΠΙΜΟΡΦΩΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ «ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΟΛΙΤΩΝ»

Η Εμπειρία Διδάσκει

«Η ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΞΕΝΩΝ ΓΛΩΣΣΩΝ ΚΑΙ ΦΙΛΟΛΟΓΙΩΝ ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΩΣ ΞΕΝΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ ΣΤΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΘΗΝΩΝ»

Στο πλαίσιο του «Πανεπιστημίου των Πολιτών» υπό την αιγίδα του Πανεπιστημίου Αθηνών, διοργανώθηκε από το ΣΟΚΠΑ το δωρεάν διαδικτυακό Εκπαιδευτικό Πρόγραμμα «Η διδασκαλία ξένων γλωσσών και φιλολογιών και της Ελληνικής ως ξένης γλώσσας στο Πανεπιστήμιο Αθηνών», με σκοπό μια γενική, εμπειρισταυμένη ενημέρωση και επιμόρφωση των φοιτητών της Φιλοσοφικής Σχολής, αλλά και άλλων Σχολών του ΕΚΠΑ. Στο πρόγραμμα που διήρκεσε από 13 Ιανουαρίου 2025 έως και 10 Μαρτίου 2025, με 8 δώρα μαθήματα κάθε Δευτέρα, ομιλητές ήταν ομότιμοι και εν ενεργεία καθηγητές του ΕΚΠΑ.

Η συμμετοχή των φοιτητών ανήλθε συνολικώς σε 92. Από αυτούς 52 παρακολούθησαν τουλάχιστον πέντε από τα επτά μαθήματα και έλαβαν πιστοποιητικό παρακολούθησης από το Πανεπιστήμιο Αθηνών.

Οργανωτές του Προγράμματος ήταν : η κ. Στέλλα Πριόβολου, Ομότιμη καθηγήτρια του Τμήματος Λατινικής-Ιταλικής Φιλολογίας της Φιλοσοφικής Σχολής του Εθνικού & Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, Πρόεδρος ΣΟΚΠΑ, και η Ερασμία Λουίζα Σταυροπούλου, Ομότιμη Καθηγήτρια του Τμήματος Νεοελληνικής Φιλολογίας της Φιλοσοφικής Σχολής του Εθνικού & Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών. Ειδική Γραμματέας ΣΟΚΠΑ.

Οι ομιλητές και τα θέματα, τα οποία ανέπτυξαν, έχουν ως εξής:

- **Αγγλική γλώσσα.** Μαρία Σιδηροπούλου, Ομότιμη Καθηγήτρια Φιλοσοφικής Σχολής ΕΚΠΑ, Τμήμα Αγγλικής Γλώσσας και Φιλολογίας.

- **Η διδασκαλία της Ελληνικής ως ξένης γλώσσας στο Πανεπιστήμιο Αθηνών.** Ερασμία Λουίζα Σταυροπούλου, Ομότιμη Καθηγήτρια Φιλοσοφικής Σχολής ΕΚΠΑ, Τμήμα Φιλολογίας, Τομέας Νεοελληνικής Γλώσσας.
- **Αραβική γλώσσα.** Ελένη Κονδύλη, Ομότιμη Καθηγήτρια Φιλοσοφικής Σχολής, Τμήμα Γαλλικής Γλώσσας & Φιλολογίας ΕΚΠΑ.
- **Ιταλική γλώσσα.** Στέλλα Πριόβολου, Ομότιμη Καθηγήτρια Φιλοσοφικής Σχολής, Τμήμα Λατινικής-Ιταλικής Φιλολογίας ΕΚΠΑ, **Αμάντα Σκαμάγκα**, Εντεταλμένη διδάσκουσα στο Τμήμα Ιταλικής Γλώσσας και Φιλολογίας ΕΚΠΑ.
- **Ισπανική γλώσσα.** Δημήτριος Δρόσος, Καθηγητής, Κοσμήτορας Φιλοσοφικής Σχολής ΕΚΠΑ, Τμήμα Ισπανικής Γλώσσας & Φιλολογίας.
- **Γερμανική γλώσσα.** Φρειδερίκη Μπατσαλιά, Ομότιμη Καθηγήτρια Φιλοσοφικής Σχολής ΕΚΠΑ, Τμήμα Γερμανικής Γλώσσας & Φιλολογίας.
- **Γαλλική γλώσσα.** Αργυρώ Πρόσκολλη, Ομότιμη Καθηγήτρια Φιλοσοφικής Σχολής ΕΚΠΑ, Τμήμα Γαλλικής Γλώσσας & Φιλολογίας.
- **Ρωσική γλώσσα.** Ελένη Στεργιοπούλου, Ομότιμη Καθηγήτρια Φιλοσοφικής Σχολής ΕΚΠΑ, Τμήμα Ρωσικής Γλώσσας & Φιλολογίας & Σλαβικών Σπουδών.

Για το έτος 2026 έχει προγραμματιστεί ο κύκλος της Φιλοσοφικής Σχολής να ολοκληρωθεί με το επιμορφωτικό πρόγραμμα για τις Μουσικές και τις Θεατρικές Σπουδές.

ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ

Εκδήλωση τιμής για την ευγενή στήριξη του Σώματος Ομοτίμων Καθηγητών ΕΚΠΑ -Κοπή βασιλόπιτας-Ετήσιο Δείπνο

Το Σώμα των Ομοτίμων Καθηγητών του Πανεπιστημίου Αθηνών διοργάνωσε το ετήσιο δείπνο του και την κοπή της πρωτοχρονιάτικης πίτας στο Εντευκτήριο «Κωστής Παλαμάς» (Ακαδημίας 48 & Σίνα) την Παρασκευή 17 Ιανουαρίου 2025.

Πριν από το δείπνο τιμήθηκαν από το Σώμα Ομοτίμων Καθηγητών ΕΚΠΑ:

Ο Πρύτανης του ΕΚΠΑ, Καθηγητής κ. Γεράσιμος Σιάσος για την όλη στήριξη που προσφέρει στο ΣΟΚΠΑ.

Ο Ομ. Καθηγητής κ. Βασίλειος Ράπανος, Πρόεδρος του Δ.Σ. της Τραπέζης ALPHA BANK, ανακηρύχθηκε «Επίτιμο Μέλος» για την επί ετη στήριξη του ΣΟΚΠΑ, και την οικονομική ενίσχυση για την έκδοση του Δελτίου «Ομοτίμων Κοινωνία».

Η κ. Ιουλία Τσέτη Πρόεδρος και Διευθύνουσα Σύμβουλος της φαρμακευτικής εταιρείας UNI-PHARMA & InterMed και ο κ. Διονύσιος Φιλιώτης Πρόεδρος της εταιρείας ΦΑΡΜΑΣΕΡΒ-ΛΙΛΛΥ ΑΕΒΕ, ανακηρύχθηκαν «Φίλοι» του Σ.Ο.Κ.Π.Α. για την ευγενική χορηγία τους στο Σώμα Ομοτίμων Καθηγητών του Πανεπιστημίου Αθηνών.

Εκδήλωση για τα αφυπηρετήσαντα μέλη ΔΕΠ

Το Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών και το Σώμα Ομοτίμων Καθηγητών του Πανεπιστημίου Αθηνών οργάνωσαν εκδήλωση για τα αφυπηρετήσαντα μέλη του Διδακτικού Ερευνητικού Προσωπικού (Δ.Ε.Π.) του Ιδρύματος, έτους 2024.

Η εκδήλωση πραγματοποιήθηκε στις 26 Μαΐου 2025, στη Μεγάλη Αίθουσα του Πανεπιστημίου Αθηνών.

Πρόγραμμα εκδήλωσης:

- Προσφώνηση από τον Πρύτανη του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, καθηγητή Γεράσιμο Σιάσο.
- Χαιρετισμός και σύντομη αναφορά στις δραστηριότητες του Σώματος Ομοτίμων Καθηγητών από την Πρόεδρο του Σώματος Ομοτίμων Καθηγητών του Πανεπιστημίου Αθηνών, ομότιμη καθηγήτρια Στέλλα Πριόβολου.
- Επίδοση του σήματος του Σώματος Ομοτίμων Καθηγητών του Πανεπιστημίου Αθηνών στα αφυπηρετήσαντα μέλη του Διδακτικού Ερευνητικού Προσωπικού (Δ.Ε.Π.) του Ιδρύματος.

ΕΙΔΗΣΕΙΣ

Ίδρυση Παραρτήματος του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών στην Κύπρο.

Η ίδρυση αυτή αποτελεί σταθμό για την τριτοβάθμια εκπαίδευση στη χώρα μας, στην Κύπρο αλλά και στην ευρύτερη περιοχή της Νοτιο-Ανατολικής Ευρώπης.

Το Πανεπιστήμιο Αθηνών έχει χρόνιους δεσμούς με την Κύπρο, καθώς χιλιάδες Κυπρίων φοιτητών και φοιτητριών σπούδασαν σε αυτό, και πολλές προσωπικότητες της σύγχρονης Κύπρου έχουν αποφοιτήσει από το Ε.Κ.Π.Α., το οποίο δείχνει με την πρωτοβουλία αυτή, υποδειγματική εξωστρέφεια.

Η ίδρυση Παραρτήματος του ΕΚΠΑ στην Κύπρο τιμά το Πανεπιστήμιό μας, και ιδιαίτερα τους εμπνευστές της, τον Πρύτανη καθηγητή Γεράσιμο Σιάσο, το Πρυτανικό Συμβούλιο και τους συνεργάτες Κύπριους συναδέλφους τους, δίνοντας και το μήνυμα ότι οι πιο ισχυροί δεσμοί ανάμεσα στις δύο χώρες κτίζονται με την Παιδεία.

Παγκόσμια Ημέρα Ελληνικής Γλώσσας

Τον Μάρτιο του 2025, το Εκτελεστικό Συμβούλιο της UNESCO, μετά από πρωτοβουλία της Μόνιμης Αντιπροσωπείας της Ελλάδας στον Οργανισμό, και πρωταγωνιστή τον Μόνιμο Αντιπρόσωπο της Ελλάδας στην UNESCO πρ. υπουργό Γιώργο Κουμουτσάκο, ανακήρυξε με ομόφωνη απόφαση την 9η Φεβρουαρίου, ημέρα θανάτου του εθνικού μας ποιητή Διονυσίου Σολωμού, ως Παγκόσμια Ημέρα Ελληνικής Γλώσσας.

Το κείμενο της απόφασης συντάχθηκε μετά από συνεργασία της Μόνιμης Αντιπροσωπείας της Ελλάδας στην UNESCO με τους καθηγητές Γιώργο Μπαμπινιώτη, ομότιμο καθηγητή Γλωσσολογίας και πρώην πρύτανη του Πανεπιστημίου Αθηνών και Χρήστο Κλαίρη, ομότιμο καθηγητή Γενικής Γλωσσολογίας του Πανεπιστημίου της Σορβόνης.

Η καθιέρωση μιας ημέρας αφιερωμένης στην ελληνική γλώσσα ξεκίνησε το 2014 από έμπνευση του καθηγητή Γιάννη Κορίνθιου. Ο Έλληνας καθηγητής διδάσκει από το 1979 Νεοελληνική Γλώσσα στο Πανεπιστήμιο Ανατολικών Σπουδών της Νάπολης και στο Πανεπιστήμιο της Καλαβρίας. Αγωνίστηκε επί χρόνια ο εκλεκτός συναδέλφος για να πραγματοποιηθεί το όραμά του, και πανεπιστημιακοί καθηγητές από την Ελλάδα και το εξωτερικό συμμετείχαμε σε αυτήν την προσπάθεια. Θυμάμαι χαρακτηριστικά τις συζητήσεις μας για την επιλογή της ημερομηνίας, που θα προτείνουμε στους αρμόδιους, για την Παγκόσμια αυτή Ημέρα της Γλώσσας μας, και καταλήξαμε στην ημέρα θανάτου (9 Φεβρουαρίου) του εθνικού μας ποιητή, που «μήγαρις είχε άλλο στο νου του, πάρεξ ελευθερία και γλώσσα».

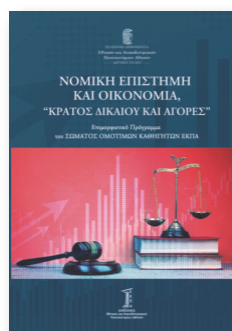
Για την Παγκόσμια Ημέρα της Ελληνικής Γλώσσας προγραμματίζεται εκδήλωση του ΣΟΚΠΑ σε συνεργασία με τον Φιλολογικό Σύλλογο Παρνασσός.

Σχετικά με το θέμα των συντάξεων, καθώς και των αναδρομικών που εκκρεμούν, το Δ.Σ. του ΣΟΚΠΑ σας ενημερώνει ότι συναντήθηκε με όλους τους αρμόδιους Υπουργούς χωρίς, δυστυχώς, μέχρι σήμερα θετικό αποτέλεσμα. Αναμένουμε και δεν αδρανούμε.

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΤΩΝ ΠΡΑΚΤΙΚΩΝ ΤΩΝ ΕΚΔΗΛΩΣΕΩΝ

Εξεδόθηκαν από τις Εκδόσεις του ΕΚΠΑ :

1. Τα Πρακτικά του 3ου Κύκλου του Πανεπιστημίου Πολιτών «Η εμπειρία διδάσκει», αφιερωμένον στη Νομική Σχολή και στη Σχολή Οικονομικών και Πολιτικών Επιστημών με τίτλο: «Νομική Επιστήμη και Οικονομία- “Κράτος Δικαίου και Αγορές”» με την επιμέλεια των Ομοτίμων Καθηγητών κ.κ. Νικολάου Κλαμαρή και Αλέξανδρου Σαρρή.
2. Τα πρακτικά του συνεδρίου με τίτλο «Η Τουρκική Εισβολή στην Κύπρο το 1974» με την επιμέλεια του Ομότιμου Καθηγητή κ. Νέστορα Κουράκη.

ΑΡΘΡΟΓΡΑΦΙΑ

Ο ΝΕΟΣ ΡΟΛΟΣ ΤΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ

Γεώργιος Μέργος

Ομότιμος Καθηγητής Οικονομικών Επιστημών, ΕΚΠΑ,
πρώην ΓΓ Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών, πρώην Διοικητής του ΙΚΑ

Ο δημόσιος διάλογος για τα πανεπιστήμια δεν πρέπει να περιορίζεται στο ερώτημα για δημόσια, ιδιωτικά ή μη κερδοσκοπικά πανεπιστήμια. Σήμερα μεγάλο ερώτημα είναι τι είδους πανεπιστήμια χρειαζόμαστε και πως αυτά θα συμβάλλουν στην οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη της χώρας στο πλαίσιο των σύγχρονων προκλήσεων. Ήδη από τις πρώτες δεκαετίες του 21ου αιώνα είναι εμφανές ότι τα πανεπιστήμια παγκοσμίως αντιμετωπίζουν ένα ταχύτατα εξελισσόμενο οικονομικό και κοινωνικό περιβάλλον που χαρακτηρίζεται από ραγδαίες τεχνολογικές εξελίξεις, αλλαγές προτύπων και σημαντικούς κοινωνικούς μετασχηματισμούς. Τα πανεπιστήμια ήταν πάντοτε στον πυρήνα της ανθρώπινης προόδου, λειτουργώντας ως μοχλός πνευματικής ανάπτυξης, πολιτιστικής καλλιέργειας και κοινωνικού μετασχηματισμού. Η αποστολή τους εξελίχθηκε στους αιώνες, αλλά οι τρεις βασικοί πυλώνες παραμένουν σταθεροί, η διδασκαλία, η έρευνα και η κοινωνική προσφορά. Αυτοί οι τρεις πυλώνες ορίζουν όχι μόνο την ταυτότητα του σύγχρονου πανεπιστημίου, αλλά και τη σημασία του σε έναν ολοένα πιο περίπλοκο και διασυνδεδεμένο κόσμο.

Η διδασκαλία είναι ο πιο ορατός, ίσως ο πιο παραδοσιακός, ρόλος του πανεπιστημίου με κύριο στόχο την παροχή γνώσης και δεξιοτήτων απαραίτητων για προσωπική και επαγγελματική ζωή. Η εκπαίδευση έχει αποδειχθεί σημαντικός μοχλός οικονομικής και κοινωνικής ανάπτυξης μέσω της εργασίας. Ως εκ τούτου, η μεγαλύτερη ίσως πρόκληση για το πανεπιστήμιο σήμερα είναι η προσαρμογή του στις ταχύτατα μεταβαλλόμενες ανάγκες εργασίας. Οι ανάγκες σε ειδικευμένο ανθρώπινο δυναμικό μεσαίας και υψηλής στάθμης αυξάνονται με πρωτόγνωρη ταχύτητα και τα πανεπιστήμια πρέπει να προετοιμαστούν τόσο για αύξηση των φοιτητών, όσο και για διεύρυνση αντικειμένων και μεθόδων. Οι τεχνολογικές εξελίξεις, ιδιαίτερα στην τεχνητή νοημοσύνη και τον αυτοματισμό, αναδιαμορφώνουν τις αγορές εργασίας παγκοσμίως.

Ενώ η διδασκαλία διαδίδει υπάρχουσα γνώση, η έρευνα παράγει νέα γνώση και διαφοροποιεί το πανεπιστήμιο από άλλα εκπαιδευτικά ιδρύματα, τοποθετώντας το στην αιχμή της καινοτομίας. Το πανεπιστήμιο σήμερα έχει κεντρικό ρόλο στην προώθηση της καινοτομίας και της επιχειρηματικότητας, που είναι βασικοί μοχλοί οικονομικής ανάπτυξης και κοινωνικής πρόόδου. Η μεταφορά νέων ιδεών και γνώσεων στην οικονομία και την κοινωνία επιτυγχάνεται μέσω της σύνδεσης του πανεπιστημίου με κόμβους καινοτομίας, θερμοκοιτίδες νεοφυών επιχειρήσεων και ερευνητική συνεργασία με τη βιομηχανία. Τέτοιες πρωτοβουλίες όχι μόνο παρέχουν τις δομές που χρειάζεται η μεταφορά νέων ιδεών στην αγορά, αλλά συμβάλλουν επίσης στην τοπική και εθνική οικονομική ανάπτυξη, καθώς και στη δημιουργία απασχόλησης, εισοδήματος και ευημερίας.

Ταυτόχρονα, όμως τα πανεπιστήμια σήμερα έχουν ένα ευρύτερο οικονομικό και κοινωνικό ρόλο. Στην εποχή μεγάλων κοινωνικών προκλήσεων καλούνται να συμβάλλουν στη μείωση οικονομικών ανισοτήτων και διακρίσεων, στην κοινωνική ένταξη και την κοινωνική συνοχή με δράσεις αναβάθμισης γνώσεων και δεξιοτήτων στον πληθυσμό, τόσο σε εθνικό όσο και σε περιφερειακό επίπεδο. Αυτό συνεπάγεται όχι μόνο διασφάλιση της πρόσβασης στην εκπαίδευση, αλλά και ενσωμάτωση της κοινωνικής συνοχής στον ιστό των ακαδημαϊκών προσπαθειών με δράσεις όπως η παροχή υποτροφιών, καθώς και η ανάπτυξη πρακτικών που προάγουν την ισότητα και την ένταξη. Εκπαιδεύοντας τους φοιτητές σε αυτά τα κρίσιμα ζητήματα και εξοπλίζοντάς τους με εργαλεία για αλλαγή, τα πανεπιστήμια βοηθούν στην οικοδόμηση μιας πιο συνεκτικής και δίκαιης κοινωνίας.

Οι προκλήσεις του μέλλοντος, συμπεριλαμβανομένων της κλιματικής αλλαγής, των πανδημιών και των γεωπολιτικών εντά-

σεων, είναι εγγενώς παγκόσμιες και απαιτούν συνεργατικές λύσεις. Η βιωσιμότητα είναι ένα καθοριστικό ζήτημα για το μέλλον των κοινωνιών και των οικονομιών και είναι αναγκαία η προώθηση βιώσιμων πρακτικών και έρευνας σε περιβαλλοντικά ζητήματα. Αυτό περιλαμβάνει την ενσωμάτωση της βιωσιμότητας στις δραστηριότητες των πανεπιστημίων, από τη μείωση του αποτυπώματος άνθρακα μέχρι την προώθηση της βιώσιμης χρήσης πόρων. Τα πανεπιστήμια πρέπει επομένως να αναδειχθούν σε πόλους και κέντρα παγκόσμιας συνεργασίας και ανταλλαγής γνώσεων για την βιωσιμότητα, γεγονός που συνεπάγεται δημιουργία ισχυρότερων διεθνών συνεργασιών και δικτύων.

Αναγκαία επίσης είναι η ενσωμάτωση προηγμένων τεχνολογιών στην εκπαίδευση και την έρευνα προκειμένου τα πανεπιστήμια να παραμείνουν επίκαιρα στην ψηφιακή εποχή. Αυτό περιλαμβάνει όχι μόνο χρήση νέων τεχνολογιών στη διδασκαλία και τη μάθηση, αλλά διεξαγωγή έρευνας αιχμής σε αναδυόμενους τομείς όπως η τεχνητή νοημοσύνη, η βιοτεχνολογία και η ασφάλεια στον κυβερνοχώρο. Χρειάζεται τα πανεπιστήμια να επενδύσουν σε υποδομές αιχμής και να καλλιεργήσουν ένα περιβάλλον που ενθαρρύνει τον τεχνολογικό πειραματισμό και την καινοτομία. Αυτό θα τους επιτρέψει να παραμείνουν στην πρώτη γραμμή της επιστημονικής και τεχνολογικής προόδου συμβάλλοντας στην οικονομική ανάπτυξη. Τέλος, εκτός από τις τεχνικές δεξιότητες και γνώσεις, τα πανεπιστήμια διαδραματίζουν κρίσιμο ρόλο στην καλλιέργεια της αστικής ευθύνης και της ηθικής ηγεσίας. Με τις κοινωνικές προκλήσεις να γίνονται πιο περίπλοκες, η ανάγκη για πολίτες ενημερωμένους, αφοσιωμένους και ηθικούς γίνεται πιο έντονη.

Ο νέος ρόλος του πανεπιστημίου στον 21ο αιώνα είναι ανθρωποκεντρικός. Όπως και άλλοι κοινωνικοί θεσμοί, τα πανεπιστήμια πρέπει να επικεντρωθούν περισσότερο σε αυτούς που υπηρετούν. Να μετατραπούν από ιδρύματα με επίκεντρο τη σχολή σε ιδρύματα με επίκεντρο τις ανάγκες της κοινωνίας, ώστε να ανταποκρίνονται περισσότερο σε αυτά που χρειάζεται να μάθουν οι φοιτητές και όχι απλώς σε αυτά που επιθυμούν να διδάξουν οι σχολές. Επίσης, πρέπει να γίνουν πολύ πιο πρακτικά και προστά. Η ταχύτατη τεχνολογική αλλαγή απαιτεί συνέχιση της μάθησης καθ' όλη τη διάρκεια του εργασιακού βίου και δέσμευση των πανεπιστημίων να παρέχουν τέτοιες ευκαιρίες. Ταυτόχρονα, η νέα τεχνολογία προσφέρει νέες μορφές παιδαγωγικής προσαρμοσμένες στις μεταβαλλόμενες κοινωνικές ανάγκες. Τέλος, η ποικιλομορφία των αντικειμένων της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης πολλαπλασιάζεται λόγω συνεχώς διαφοροποιούμενων αναγκών και στόχων.

Για την αντιμετώπιση των εξελίξεων αυτών είναι απαραίτητο να διαμορφωθούν νέες εκπαιδευτικές δομές διεπιστημονικής συνεργασίας, αλλαγές στις μεθόδους διδασκαλίας, δημιουργία υποδομών αλλά και προσωπικό ικανό να στηρίξει τις αλλαγές και να υπηρετήσει τις νέες ανάγκες. Ως εκ τούτου, ο ρόλος των πανεπιστημίων σήμερα αναδεικνύεται πολύπλευρος και δυναμικός. Τα πανεπιστήμια σήμερα, για να συμβάλουν αποτελεσματικά στην κοινωνική ανθεκτικότητα και πρόοδο της χώρας μας, καλούνται να προσαρμόσουν εκπαιδευτικές τους δομές και πρακτικές, να προωθήσουν την καινοτομία, να αντιμετωπίσουν τις κοινωνικές ανισότητες, να δώσουν προτεραιότητα στην παγκόσμια συνεργασία και στη βιωσιμότητα, να προωθήσουν την τεχνολογική ενσωμάτωση και να καλλιεργήσουν την ευθύνη των πολιτών. Υπηρετώντας αυτές τις ανάγκες, τα πανεπιστήμια μας μπορούν να διασφαλίσουν ότι θα παραμείνουν ζωτικά κύτταρα στην πρώτη γραμμή της κοινωνικής και οικονομικής ανάπτυξης της χώρας, κατάλληλα εξοπλισμένα για τη δύσκολη πορεία στις πολυπλοκότητες του μέλλοντος.

Η ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΗΜΕΡΑ ΤΗΣ ΓΥΝΑΙΚΑΣ ΚΑΙ Η ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΗΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΕΛΛΗΝΙΔΕΣ

Στέλλα Πριόβολου

Ομότιμη Καθηγήτρια Φιλοσοφικής Σχολής ΕΚΠΑ, Πρόεδρος Σώματος Ομοτίμων Καθηγητών ΕΚΠΑ,
Έφορος Σχολών Φ.Σ.Παρνασσός, τ.Ειδική Γραμματέας ΥΠΕΠΘ και Αντιπρόεδρος Ι.Κ.Υ.

Η Παγκόσμια Ημέρα της Γυναίκας γιορτάζεται στις 8 Μαρτίου κάθε χρόνο. Πρόκειται για μια διεθνώς αναγνωρισμένη επίσημη γιορτή, που καθιερώθηκε από τα Ηνωμένα Έθνη στη μνήμη των γυναικών, που έχασαν τη ζωή τους στην απεργία των μοδιστρώων στη Νέα Υόρκη το 1908. Αγωνίζονταν τότε για τα δικαιώματά τους, μικρότερο ωράριο εργασίας, καλύτερες αμοιβές, δικαίωμα ψήφου και τέλος στην παιδική εργασία. Η πρώτη επίσημη ημέρα γιορτάστηκε στις 8 Φεβρουαρίου 1909. Αφού οι γυναίκες είχαν κερδίσει το δικαίωμα ψήφου στη Σοβιετική Ένωση το 1917, η 8η Μαρτίου καθιερώθηκε εκεί, ως εθνική αργία. Η ημερομηνία 8 Μαρτίου καθιερώθηκε μετά τον πρώτο Παγκόσμιο Πόλεμο, και αναγνωρίστηκε από τα Ηνωμένα Έθνη ως Παγκόσμια Ημέρα της Γυναίκας το 1975.

Η χώρα μας έχει περάσει στη συνείδηση των λαών ως η πατρίδα των Γραμμάτων, των Τεχνών και της Φιλοσοφίας από τους κλασικούς χρόνους. Δεν είναι τυχαίο ότι όλοι στηρίχτηκαν πάνω στη φιλοσοφική σκέψη των αρχαίων Ελλήνων φιλοσόφων Πλάτωνα, Αριστοτέλη και πολλών άλλων. Είναι όμως σημαντικό, και όχι ευρέως γνωστό ότι εκτός από τους άνδρες φιλοσόφους, υπήρξαν ουκ ολίγες γυναίκες φιλόσοφοι στην αρχαία Ελλάδα, που οι περισσότερες έμεναν στην αφάνεια εξαιτίας της νοοτροπίας και των συνθηκών της εποχής τους. Αξίζει να κάνω μια σύντομη αναφορά σε αυτές, με πρώτη την Υπατία την πιο γνωστή στο ευρύ κοινό.

Η Υπατία ήταν νεοπλατωνική φιλόσοφος του 4ου μ.Χ. αιώνα και αστρονόμος γνωστή και με το προσωνύμιο η «Γεωμετρική». Γεννήθηκε στην Αλεξάνδρεια, και μετά τις σπουδές της ανέλαβε τη Σχολή των Πλατωνιστών της Αλεξάνδρειας. Υπήρξε θύμα βίαιων καταστάσεων ανάμεσα στους χριστιανούς και τους αντιπάλους τους εθνικούς, παρέμεινε όμως πιστή στις αρχαιοελληνικές παραδόσεις αναζητώντας την αλήθεια μέσα από την αστρονομία, τα μαθηματικά και τους αρχαίους μύθους, προσφέροντας στον βωμό της έρευνας ακόμα και τη ζωή της.

Πριν όμως από την Υπατία, υπήρξαν από τον 6ο έως τον 3ο π.Χ. αιώνα της αρχαίας ελληνικής Φιλοσοφίας, πολλές γυναίκες επιστήμονες, φιλόσοφοι, μαθηματικοί, φυσικοί. Ενδεικτικά αναφέρω τις εξής:

Η Αρήτη η Κυρηνεία, φιλόσοφος δίδασκε στη σχολή της Αττικής περισσότερους από 100 φιλοσόφους. Η Διοτίμα, φιλόσοφος, ιέρεια, η οποία στο Συμπόσιο του Πλάτωνα αναφέρεται, ως δασκάλα του Σωκράτη. Η Θεανώ η Θουρία ή Κροτωνιάτιδα μαθηματικός και αστρονόμος Η Λασθενία, φιλόσοφος και φυσικός, η οποία φορούσε ανδρικά ρούχα για να μπορεί να παρακολουθεί τα μαθήματα του Πλάτωνα, και η Υππαρχία των Κυνικών, μέλος της Σχολής των Κυνικών.

Η Αγλαονίκη ήταν η πρώτη χρονολογικά γυναίκα αστρονόμος της Αρχαίας Ελλάδας, η Αίθρα είχε την ιδιότητα της δασκάλας της Αριθμητικής- Λογιστικής, η Αξιοθέα δίδασκε Μαθηματικά και Φυσική, και η Αγνοδίκη ήταν η πρώτη γυναικολόγος τον 4ο π.Χ. αιώνα, που ντύθηκε άνδρας για να παρακολουθήσει μαθήματα γυναικολογίας. Η Περικτιόνη, μητέρα του μεγάλου φιλόσοφου Πλάτωνα, ήταν επίσης φιλόσοφος και συγγραφέας, σύμφωνα με τον Διογένη Λαέρτιο, δύο σημαντικών έργων «Περί της γυναικών αρμονίας» και «Περί σοφίας».

Είναι αξιοσημείωτο ότι μόνον οι γυναίκες, που ανήκαν στην

Πυθαγόρειο Σχολή δεν αντιμετώπιζαν προβλήματα, γιατί ο Πυθαγόρας έκανε δεκτές γυναίκες στη σχολή του. Στις αρχαίες, όμως, κοινωνίες η «πεπαιδευμένη γυναίκα» αντιμετωπιζόταν ως διαφορετική και διεφθαρμένη, γιατί ξέφευγε από την κλασική εικόνα της νοικοκυράς, συζύγου και μητέρας.

Το φαινόμενο, δυστυχώς αυτό, συνεχίστηκε και στην ύστερη Ελλάδα. Χαρακτηριστικά είναι τα επεισόδια εξαιτίας της εισαγωγής των πρώτων ελληνίδων στο Πανεπιστήμιο. Το 1884, η Σεβαστή Καλλιπέρη υπέβαλε αίτηση για να δώσει εξετάσεις στη Φιλοσοφική Σχολή. Οι καθηγητές αναστατώθηκαν, γιατί ήταν η πρώτη φοιτήτρια, τελικά όμως το επέτρεψαν. Η Σεβαστή επέτυχε στις εξετάσεις, αλλά το Υπουργείο Παιδείας αρνήθηκε να επικυρώσει την εγγραφή της λόγω του φύλου της.

Το 1890 η Φιλοσοφική Σχολή απέκτησε την πρώτη φοιτήτρια, την Ιωάννα Στεφανοπούλου ή Στεφανόπολη, παρά την διαμαρτυρία του Πρύτανη στο Υπουργείο «διά την ανάμειξιν των φύλων». Ακολούθησαν φοιτήτριες στην Ιατρική και σε άλλες Σχολές, και αντιμετώπισαν και αυτές παρόμοιες αντιδράσεις.

Ο Φιλολογικός Σύλλογος Παρνασσός, ο αρχαιότερος πολιτιστικός Σύλλογος της χώρας μας δεν επέτρεπε την εγγραφή των γυναικών στα τακτικά μέλη του μέχρι το 2022. Το έτος ακριβώς αυτό, η Εφορεία του Συλλόγου πήρε ομόφωνα την ιστορική απόφαση εισόδου των γυναικών, ως τακτικών μελών, στον Παρνασσό.

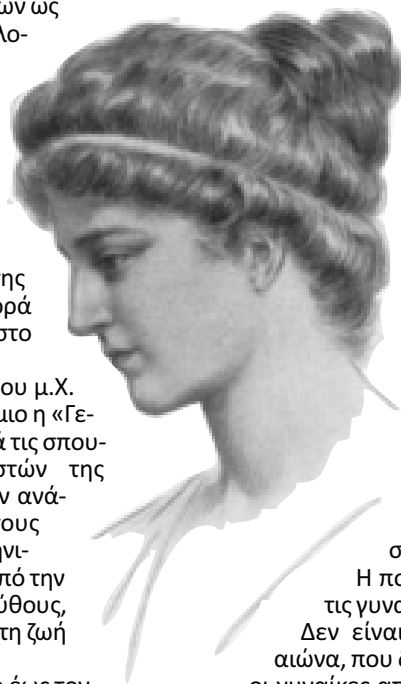
Στο άρθρο αυτό, αισθάνομαι την ανάγκη να αναφερθώ και στην «ποσότωση», που επικρατεί στην κοινωνία μας.

Η ποσότωση είναι, πιστεύω, απαξιατική για τις γυναίκες που αγωνίζονται για ίσα δικαιώματα.

Δεν είναι πολίτες με ειδικές ανάγκες στον 21ο αιώνα, που διανύουμε! Ας αναλογιστούμε τι πέτυχαν οι γυναίκες από τη δεκαετία του '50, που ψηφίστηκε η κατοχύρωση των πολιτικών τους δικαιωμάτων, μέχρι σήμερα. Ενδεικτική για την πρόοδό τους αυτή είναι και η ανακοίνωση του Γενικού Γραμματέα Ηνωμένων Εθνών Αντόνιο Γκουτέρες, την 11η Φεβρουαρίου 2023, για τη Διεθνή Ημέρα την αφιερωμένη στις γυναίκες και τα κορίτσια στην Επιστήμη, επισημαίνοντας ο ίδιος μια απλή «εξίσωση»: περισσότερες γυναίκες και κορίτσια στην Επιστήμη, ισodυναμούν με καλύτερη Επιστήμη.

Η κοινωνία εξελίσσεται και η γυναίκα εκτιμάται και παρέχει νέες προοπτικές στην Επιστήμη και την Τεχνολογία. «Τιμή, τιμή στον γυναικώνα το γένος έρχεται» προφήτευσε ο Ευριπίδης. Αξίζει να σημειωθεί ότι μια Ελληνίδα, η Διάνα Βουτυράκου πρωταγωνιστεί στην Ρομποτική, και έχει ιδρύσει μη κυβερνητική οργάνωση, που ασχολείται με τον ακαδημαϊκό προσανατολισμό μαθητών.

Η Παγκόσμια Ημέρα της Γυναίκας τιμά τους αγώνες και αγνώστων γυναικών, που με το θάρρος και την αποφασιστικότητά τους έγραψαν ιστορία για το φύλο τους. Ο μεγάλος τραγικός μας ποιητής Ευριπίδης, ο παρεξηγημένος ως μισογύνης, που ψυχογράφησε με τον καλύτερο τρόπο τη γυναίκα, πίστευε ότι: από μεν την κακή γυναίκα, τίποτα δεν υπάρχει χειρότερο, από δε την καλή, κανένα άλλο ανώτερο σε αξία αγαθό δεν πλάστηκε.

ΒΕΝΤΕΤΑ: ΘΑ ΤΕΛΕΙΩΣΕΙ ΠΟΤΕ Ο ΦΑΥΛΟΣ ΚΥΚΛΟΣ ΤΗΣ ΒΙΑΣ;

Νέστωρ Κουράκης

Ομότιμος καθηγητής Νομικής Σχολής ΕΚΠΑ,
Γ.Γραμματέας του Σώματος Ομοτίμων Καθηγητών ΕΚΠΑ,
Καθηγητής Ποινικών Επιστημών Πανεπιστημίου Λευκωσίας,
Πρόεδρος της Ελληνικής Εταιρείας Εγκληματολογίας.

«Τιμή και φιλότιμο», γράφει κάπου ο κρητικός λογοτέχνης Σταύρος Κατζουράκης, [είναι] «δυο αρετές, δυο αγκωνάρια από τα πολλά που βαστούνε ορθό τον άνθρωπο».

Πρόκειται, βέβαια, για αρετές πανάρχαιες, που όταν αμφισβητούνται, οδηγούν συχνά σε εγκλήματα «για λόγους τιμής», ήδη από την εποχή του Ομήρου (πρβλ. Ιλιάδα, Σ, 496 επ.).

Σε αυτές ακριβώς τις αρετές, ή μάλλον στην ακραία τους μορφή, βασίζεται και η κρητική βεντέτα, που επιβιώνει ακόμη και σήμερα σε ορισμένες ορεινές, «προνεωτερικές» περιοχές της Δυτικής Κρήτης. Η επίλυση των διαφορών που αναφύονται έπειτα από επίθεση ή προσβολή της τιμής (ακόμη και για ασήμαντο λόγο) προσλαμβάνει εκεί τον χαρακτήρα της αυτοδικίας, με τους πρωταγωνιστές δύο οικογενειών να παίρνουν τον νόμο στα χέρια τους. Θεωρούν, δηλ., τα μέλη αυτών των οικογενειών ως αντίθετο με τα ήθη του τόπου τους να προσφύγουν για τις διαφορές τους στην επίσημη (κρατική) δικαιοσύνη ή να υποχωρήσουν ο ένας απέναντι του άλλου.

Το ξεκαθάρισμα της διαφοράς τους με απ' ευθείας αντιπαράθεση, που μπορεί να οδηγήσει ακόμη και σε φόνο, είναι έτσι κάτι που σε πολλές περιπτώσεις φαίνεται αναπόφευκτο, αλλά και αποδεκτό από την τοπική τους κοινωνία, ενώ το να κάνει πίσω ο ένας από τους δύο αποτελεί ενέργεια η οποία, τουλάχιστον τα παλαιότερα χρόνια, συνεπαγόταν κοινωνική απαξίωση και εξευτελισμό, με την έννοια ότι αυτός που υποχωρούσε θεωρείτο ανίκανος να προασπίζεται την τιμή του και να διεκδικεί το δίκιο του με λεβεντιά, άρα αποδιοπομπαίος από την τοπική του κοινότητα.

Μέσα στο πλαίσιο αυτής της νοοτροπίας, η διαμάχη ανάμεσα στην οικογένεια του θύματος και του δράστη «μεταβιβαζόταν» και στις διάδοχες γενιές, που διαιωνίζαν έτσι την εχθρότητα με εκατέρωθεν φόνους, μέσα σ' έναν ατέρμονα κύκλο ανταποδοτικής βίας. Χαρακτηριστική είναι εδώ η περίπτωση των Πενταράκηδων και Σαρτζετάκηδων, που η διαμάχη τους ξεκίνησε το 1941 και, έως το 1956 έφθασε να αριθμεί 140 νεκρούς άντρες (οι γυναίκες εξαιρούνταν από τέτοιες διαμάχες).

Σημειωτέον, ότι το έθιμο της βεντέτας έχει καταγραφεί όχι μόνο στην Ελλάδα (πέραν της Δυτικής Κρήτης, και στη Μάνη, όπου υπήρχε ο λεγόμενος γδικιωμός), αλλά και σε άλλες περιοχές π.χ. της Αλβανίας, της νότιας Ιταλίας, της Τουρκίας, της Σαρδηνίας και της Κορσικής. Μάλιστα μια τέτοια ιστορία βεντέτας στην Κορσική περιγράφει γλαφυρά ο Προσπέρ Μεριμέ στη νουβέλα του «Κολόμπα» (1840).

Βέβαια, κάποια στιγμή οι αντεκδικήσεις αυτές φαίνονταν να μην έχουν πλέον νόημα για τις νεότερες γενιές που αστικοποιούνταν και ήδη ο Αλέκος Ζακελλάριος στην ταινία του «Μακρुकωσταίοι και Κοντογνώργηδες» από το μακρινό 1960 σατιρίζει την ανεδαφικότητα τέτοιων συμπεριφορών βεντέτας στις σύγχρονες μεγαλουπόλεις. Όμως και σε ορεινές, αγροτικές περιοχές, συχνά η βεντέτα οδηγούσε σε ερήμωση ολόκληρων χωριών, γι' αυτό και ήδη παλαιόθεν επιδιώκονταν ο τερματισμός της με συμφιλίωση («σασμό»). Την επίτευξη της αναλαμβάνουν συνήθως οι λεγόμενοι «μεσίτες» ή «σα-

στές». Αυτοί, αναβιώνοντας το ομηρικό έθιμο της «αϊδέσεως», επιχειρούν ένα συμβιβασμό των δύο μερών με «συντεκνίες» (κουμπαριές) και ιδίως με βαφτίσια ή γάμο μελών από τις δύο αντίπαλες οικογένειες, ώστε να λήξει η αντιπαράθεση. Συνηθισμένη είναι, βέβαια, προς αποφυγή της αντεκδίκησης, και η φυγή μελών των αντίπαλων οικογενειών σε άλλα μέρη, μακριά από το σκηνικό των συγκρούσεων.

Πρόσφατα αιματηρά γεγονότα στην ορεινή Δυτική Κρήτη δείχνουν ότι εκεί, ακόμη και οι νεότερες γενιές δεν διστάζουν να διεκδικήσουν το όποιο «δίκιο» τους με αυτοδικία, πυροβολώντας αδιακρίτως εναντίον οποιωνδήποτε θεωρούν ως «εχθρούς» της οικογένειάς τους και ανατινάζοντας σπίτια, χωρίς καν να τηρούν την αρχή της ταυτοπάθειας («οφθαλμός αντί οφθαλμού») και συνεπώς ενεργώντας με ασύμμετρο τρόπο. Περαιτέρω, στις διενέξεις αυτές πρωτοστατούν συνήθως άνθρωποι οι οποίοι, εξ όσων έγιναν γνωστά, έχουν βεβαρημένο ποινικό μητρώο και συμμετέχουν σε ομάδες που θα μπορούσαν να θεωρηθούν ως εγκληματικές οργανώσεις κατά την έννοια του άρθρου 187 Ποιν. Κώδικα. Επομένως η αντεκδίκηση σε αυτές τις περιπτώσεις εμφανίζει μία μετάλλαξη επί τα χείρω, γι' αυτό και ορισμένοι σχολιαστές αυτών των εξελίξεων διστάζουν να τη χαρακτηρίσουν ως βεντέτα, κάνοντας λόγο για ένα χωρίς ωραιοποιήσεις οργανωμένο έγκλημα. Ωστόσο, και εδώ, όπως πιστεύω, η έννοια της αρχαϊκής και «προνεωτερικής» βεντέτας, ως πρότυπη μορφή συμπεριφοράς, είναι πάντα παρούσα, καθώς την ώρα της κηδείας των θυμάτων κάποιες μάνες θα ακουστούν και πάλι να ζητούν από τα επιζώντα παιδιά τους να πάρουν εκδίκηση για τους σκοτωμένους συγγενείς.

Ως προς τον τρόπο αντιμετώπισής της, η βεντέτα στηρίζεται σε ένα υποτιθέμενο ηθικό υπόβαθρο «δικαιοσύνης» και, γενικότερα, σε μια βαθιά ριζωμένη κουλτούρα η οποία, επομένως, λόγω της επικινδυνότητάς της θα πρέπει επιτέλους να εξαλειφθεί. Όμως, για την εξάλειψη αυτή δεν αρκούν μόνο μέτρα ποινικής καταστολής και εκφοβισμού, όπως π.χ. επιβολή της οπλοαπαγόρευσης και η δίκαιη τιμωρία των δραστών. Κυρίως χρειάζονται μέτρα πρόληψης, που θα ξεκινούν από τη διαπαιδαγώγηση των μικρών μαθητών ήδη από το νηπιαγωγείο και θα προχωρούν σε ανάληψη πρωτοβουλιών από βουλευτές, πολιτικούς αρχηγούς και κορυφαίες προσωπικότητες της Κρήτης, που θα τεθούν όλοι μαζί επικεφαλής μιας υπερκομματικής σταυροφορίας προς αλλαγή της νοοτροπίας περί βεντέτας. Στόχος τους θα είναι έτσι η εμπέδωση ενός συμφιλιωτικού πνεύματος προς ψύχραιμη επίλυση των διαφορών, ιδίως με τη μεσολάβηση των τοπικών αρχών κάθε εμπλεκόμενης κοινότητας, δηλ. του κοινοτάρχη, του δάσκαλου και του ιερέα, που θα λειτουργούν ως «σαστές». Χρήσιμες βέβαια θα ήταν στο πλαίσιο αυτό και οι υπηρεσίες «μεσολαβητών» με ειδική εκπαίδευση στην επίλυση κρίσεων, όπως π.χ. για τη διάσωση ατόμων αποφασισμένων να αυτοκτονήσουν πηδώντας στο κενό.

ΔΙΑΚΡΙΣΕΙΣ

- Ο Ομ. Καθηγητής Μηνάς Αλ. Αλεξιάδης εξελέγη Πρόεδρος της Ελληνικής Λαογραφικής Εταιρείας και Επίτιμο Μέλος του Φιλολογικού Συλλόγου «Παρνασσός».
- Στις 11.2.2025 επιδόθηκε στον τ. Αντιπρόεδρο του ΣΟΚΠΑ, Ομ.Καθηγητή Ψυχιατρικής Κωνσταντίνο Σολδάτο ο τίτλος του Επίτιμου Διδάκτορος (Doctor Honoris Causa in Education) του City University of Paris.
- Η Ομ.καθηγήτρια Στέλλα Πριόβολου τιμήθηκε από την «Οικουμενική Σχολή Ελεύθερου Λόγου» για την ακαδημαϊκή και κοινωνική προσφορά της. Το Τμήμα Ιταλικής Γλώσσας και Φιλολογίας εξέδωσε Τιμητικό Τόμο των συναδέλφων της, που θα της επιδοθεί εντός του 2026. Εξάλλου, η εφημερίδα GREEK NEWS AND RADIO FL των Η.Π.Α την τίμησε για την συμβολή της στην Ομογένεια της Αμερικής με τακτική αρθρογραφία.

ΝΕΑ ΜΕΛΗ
ΤΟΥ ΣΟΚΠΑ

1. Χρήστος Μαρκόπουλος, Καθηγητής της Σχολής Επιστημών Υγείας
2. Γεωργία Κοκκορού-Αλευρά, Ομότιμη Καθηγήτρια της Φιλοσοφικής Σχολής
3. Χριστίνα Τεσσαρομάτη, Ομότιμη Καθηγήτρια της Σχολής Επιστημών Υγείας
4. Γεώργιος Στράντζαλης, Ομότιμος Καθηγητής της Σχολής Επιστημών Υγείας
5. Ειρήνη Γράψα, Ομότιμη Καθηγήτρια της Σχολής Επιστημών Υγείας
6. Νικόλαος Θεοχαράκης, Ομότιμος Καθηγητής της Σχολής Οικονομικών και Πολιτικών Επιστημών
7. Δημήτρης Καραδήμας, Ομότιμος Καθηγητής της Φιλοσοφικής Σχολής
8. Κωνσταντίνος Καρτερολιώτης, Ομότιμος Καθηγητής της Σχολής Επιστήμης Φυσικής Αγωγής και Αθλητισμού.
9. Βασιλική Κουσκούνα, Ομότιμη Καθηγήτρια της Σχολής Θετικών Επιστημών
10. Ευθύμιος Λέκκας, Ομότιμος Καθηγητής της Σχολής Θετικών Επιστημών
11. Ιωάννης Μπάγιος, Ομότιμος Καθηγητής της Σχολής Επιστήμης Φυσικής Αγωγής και Αθλητισμού.
12. Κωνσταντίνος Μπουρντόλος, Καθηγητής της Σχολής Επιστήμης Φυσικής Αγωγής και Αθλητισμού.
13. Βασιλική Νικηφορίδου, Ομότιμη Καθηγήτρια της Φιλοσοφικής Σχολής.
14. Ελευθερία Παπαγιάννη, Ομότιμη Καθηγήτρια της Νομικής Σχολής.
15. Αντωνία Παπαστυλιανού, Ομότιμη Καθηγήτρια της Φιλοσοφικής Σχολής.
16. Αθανάσιος Ράπτης, Ομότιμος Καθηγητής της Σχολής Επιστημών Υγείας.
17. Χριστίνα Ρούτση, Ομότιμη Καθηγήτρια της Σχολής Επιστημών Υγείας.
18. Ευαγγελία Σακελλίου-Σούλτζ, Ομότιμη Καθηγήτρια της Φιλοσοφικής Σχολής.
19. Σπυρίδων Στεργιόπουλος, Καθηγητής της Σχολής Επιστημών Υγείας.
20. Ιωάννα Συνοδινού, Ομότιμη Καθηγήτρια της Σχολής Επιστημών Υγείας.
21. Γεώργιος Τόμπρας, Ομότιμος Καθηγητής της Σχολής Θετικών Επιστημών
22. Παναγιωτίδης Παναγιώτης, Ομότιμος Καθηγητής της Σχολής Επιστημών Υγείας.

ΕΙΣ ΜΝΗΜΗΝ

Στις 18.8.2025 απεβίωσε ο Σωτηρόπουλος Χαράλαμπος, Ομότιμος Καθηγητής του Τμήματος Θεολογίας της Θεολογικής Σχολής του ΕΚΠΑ.

Η Κοσμητεία της Θεολογικής Σχολής εξέδωσε το ακόλουθο ψήφισμα.

ΨΗΦΙΣΜΑ

Η Κοσμητεία της Θεολογικής Σχολής του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών συνήλθε εκτάκτως σήμερα, μετά την είδηση της εκδημίας του αείμνηστου πλέον Καθηγητού και Διδασκάλου πολλών εξ ημών, Ομότιμου Καθηγητή της Θεολογικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών Χαράλαμπος Σωτηρόπουλου, και εξέδωσε ομόφωνα το ακόλουθο ψήφισμα:

Με θλίψη πληροφορηθήκαμε την εκδημία του αείμνηστου πλέον Καθηγητού και Διδασκάλου πολλών εξ ημών, Ομότιμου Καθηγητή της Θεολογικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών Χαράλαμπος Σωτηρόπουλου, ο οποίος άφησε ανάμνηση αγαθού και πεπνυμένου διδασκάλου της Ιεράς Επιστήμης. Γεννήθηκε στην Αθήνα. Ολοκλήρωσε τις εγκύκλιες σπουδές του στο 2^ο Γυμνάσιο Παγκρατίου και εν συνεχεία έλαβε το Πτυχίο της Θεολογικής Σχολής Πανεπιστημίου Αθηνών το έτος 1964. Ενεγράφη στους “επί διδακτορία φοιτητάς” του Institut Catholique de Paris, όπου και παρακολούθησε για ένα χρόνο (1968-69) τα Σεμινάρια των Καθηγητών Jean Danielou και Boris Bobrisky και παρουσίασε δύο εργασίες με θέματα: α) Eucharistie et dification d’après saint Maxime le Confesseur et Nicolas Cabasilas και β) L’ eucharistie d’ après saint Irenie et saint Gregoire de Nysses. Το 1969 ενεγράφη στην Ecole Pratique des Hautes Etudes, Vème Section de Sciences Religieuses (1969-72) και παρακολούθησε τις παραδόσεις των Καθηγητών Jean Gouillard (Christianisme Byzantin et Slave), Oscar Coullmann (Nouveau Testament) και Jean Irigoin (Paleographie, Histoire et critique des Textes). Κατ’ αυτή την τριετία ενεγράφη στους “επί διδακτορία φοιτητάς” της Faculté des Lettres et des Sciences Humaines de la Sorbonne, υπό την διεύθυνση της Καθηγήτριας Marguerite Harl και του Καθηγητού Jean Gouillard, αναλαμβάνοντας ως θέμα διδακτορικής διατριβής: “Κριτική έκδοσις της Μυσταγωγίας του αγίου Μαξίμου του Ομολογητού”.

Στην πανεπιστημιακή σταδιοδρομία του δίδαξε τα μαθήματα Παλαιογραφία,

Εκκλησιαστική Γραμματολογία από τον 9^ο αιώνα, Θεολογική Γραμματεία Μέσων Χρόνων και έκδοση σχετικών κειμένων, Κριτική κειμένου, Νηπτική Θεολογία, Πατερική Θεολογία, Μυσταγωγικά Κείμενα, Ειδικά Θέματα Θεολογίας Μαξίμου του Ομολογητού. Κατά την όλη ακαδημαϊκή του πορεία, διετέλεσε Αναπληρωτής Πρόεδρος της Εφορευτικής Επιτροπής της Εθνικής Βιβλιοθήκης, Αναπληρωτής Πρόεδρος του Τμήματος Θεολογίας (1999-2001) και Πρόεδρος του Τμήματος Θεολογίας (2003-2005), ενώ διετέλεσε και μέλος πολλών επιτροπών του Πανεπιστημίου Αθηνών, της Εκκλησίας της Ελλάδος και του Υπουργείου Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων.

Τα μέλη της Θεολογικής Σχολής Αθηνών, με σεβασμό στον αείμνηστο Καθηγητή, συνοδεύουν προσευχητικά την σορό του και εύχονται να είναι αιωνία η μνήμη του.

Διοικητικό Συμβούλιο του Σώματος

Πρόεδρος: Σ. Πριόβολου, Φιλοσοφική Σχολή
Αντιπρόεδρος: Ν. Λεγάκης, Σχολή Επιστημών Υγείας
Γενικός Γραμματέας: Ν. Κουράκης, Νομική Σχολή
Ειδική Γραμματέας: Ε. Σταυροπούλου, Φιλοσοφική Σχολή
Ταμίας: Γ. Μέργος, Σχολή Οικονομικών & Πολιτικών Επιστημών

Μέλη:

Μ. Μπέγζος, Θεολογική Σχολή
Μ. Καραγιάννης, Σχολή Θετικών Επιστημών
Λ. Κακίση-Παναγοπούλου, Σχολή Επιστημών της Αγωγής

Συντακτική Επιτροπή

Στέλλα Πριόβολου, Φιλοσοφική Σχολή
Μάρω Παπαθανασίου, Σχολή Θετικών Επιστημών
Ερασμία Σταυροπούλου, Φιλοσοφική Σχολή
Μάριος Μπέγζος, Θεολογική Σχολή

ΣΩΜΑ ΟΜΟΤΙΜΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΩΝ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ

Χρ. Λαδά 6, Αθήνα, Τ.Κ. 105 61
Τηλέφωνο & τηλεομοιότυπο: 210 3689180
Ηλεκτρονικό Ταχυδρομείο: somotimon@uoa.gr